

**Posudek na magisterskou diplomovou práci Evy Holakovské
Vzorce maskulinity a femininity u ledních hokejistek
(posudek vedoucí práce)**

Diplomová práce Evy Holakovské uplatňuje genderovou perspektivu a analýzu na oblast sportu a antropologii těla/tělesnosti; propojení těchto polí analýzy je jednou z hlavních deviz práce Evy Holakovské. Sportu a formy (genderovaných) kolektivit, které se v jeho rámci vytvářejí je v českém kontextu s několika výjimkami, téma nereflexované. Práce Evy Holakovské a výzkumné otázky, které si klade navíc pracují s teoriemi performativu a sledují jakou roli individuální i kolektivní sportovní zážitek má/může mít pro utváření genderových subjektivit i pro jejich flexibilitu – tematizace brikolážové povahy genderových subjektivit žen hokejistek a to, že diplomová práce ukazuje neustálé vyjednávání a strategické kombinování charakteristik stereotypně považovaných za femininní/maskulinní, je pro český kontext přínosná jednak upozorněním na nekoherentnost, vnitřní protikladnost genderu a genderových performativů a na druhé straně ozřejněním intenzivní práce, která musí být vynaložena na překonání těchto diskordancí ve snaze konstruovat genderovou pozici, která bude „srozumitelná“ a v rámci heteronormativní matrice legitimizovatelná. Toť k přínosům metodologického rámce, který si diplomandka pro práci zvolila.

Metodologicky je práce zakotvena v kvalitativních metodách polostrukturovaného rozhovoru, který je „dosycen“ pozorováním diplomandky během tréninků a zápasů. Volbu metody považují vhodnou. Dlužno podotknout, že práce byla v jeden moment ohrožena, neboť sledovaný tým přestal hrát a trénovat, a dočasně vymizela i ochota na projektu spolupracovat. Jako vedoucí práce jsem velmi ocenila Evinu vytrvalost a houževnatost při překonání těchto problémů.

Autorka se také vztahuje ke své pozicionalitě i lokaci a zde zajímavě tematizuje svou obeznámenost s mužským hokejem a tedy riziko přenosu či konfrontace s výpověďmi hokejistek, nicméně zde by mne zajímaly konkrétní témata a ukázky, ve kterých k tomu docházelo.

Diplomandka pečlivě připravuje půdu pro vlastní analýzu a čtenáře a čtenářky velmi citlivě informuje o fungování ženského ledního hokeje, nabízí srovnání s mužským hokejem a ukazuje také mechanismy upozadování a periferizace, které, jak později vysvítá z analýz rozhovorů, hrají velkou roli nejenom pro provozování sportu (a příležitosti žen jako hokejistek), ale odráží se i právě v genderových performativech.

Práce není staticky dělena do dvou oddělených částí, nýbrž citace z rozhovorů jsou použity i v částech kontextualizace, a naopak i v analýze rozhovorů pracuje s teoretickou literaturou a dobře ji využívá ve svých diskuzích a konceptualizacích. V práci s teoretickou literaturou autorka navíc prokazuje schopnost kritického odstupu a kritické práce, ten se možná nejjasněji ukazuje ve způsobu, jakým se autorka na mnohých místech vymezuje vůči stereotypizujícím pracem Sekota.

K samotné analýze, za velmi důležitou část debat o korporealitě a jejímu vztahu k utváření genderových subjektivit považují kapitolu, která tuto perspektivu rozšiřuje o kategorii tělesné zdatnosti. Tu autorka sleduje v konkrétním vztahu k „hokejová zdatnosti“ a tu potom v konfliktu s genderovanými koncepty zdravého (zvláště „ženského“ a k reprodukci určeného) těla.

Jistý nedostatek práce vidím v tom, že v práci chybí explicitnější propojení jednotlivých úrovní analýzy a kritické reflexe, bez níž může autorčino úsilí o důslednou kontextualizaci tématu

působit tak, že bere prostor či upozaduje analýzu „vlastního tématu“. Při zpětném čtení práce vidím v této kontextualizaci a reflexi struktuálních mechanismů a podmínek pro vlastní genderové performance analytický přínos, nicméně pro obhajobu bych prosila diplomantku o reflexi vztahů mezi jednotlivými „kapitolami“ její analýzy: To jest, jak spolu můžou souviset výpovědi hokejistek o „dobré hokejistce“ s hierarchickými strukturami, genderovaností pravidel ženského hokeje, či tím, že mužský hokej je diskurzivně ustavován jako norma správného hokeje.

S tím souvisí i následující otázka, ve které prosím diplomantku o reflexi jednotlivých témat rozhovoru, resp. o jejich vzájemné propojení.

Z reflexe průběhu rozhovorů také vyplynulo, že otázky, které se objevily v zahraničních výzkumech hokeje, či jiných kolektivních sportech, a které se ptají po zakoušení individuálního (ale i kolektivního) těla během sportu, jeho imaginace, afektivní prožitky vztahované na korporealitu apod. se nesetkaly s velkou rezonancí na straně respondentek. Jak si toto autorka práce vysvětluje? Jak by tento nedostatek zájmu či artikulovanosti interpretovala ve světle feministických teorií (genderovaného) těla/tělesnosti?

Celkově práci považuji za velmi povedenou, vážím si práce, kterou na ní diplomantka dlouhodobě a konzistentně odváděla, a práci doporučuji k obhajobě s hodnocením **výborně**.

30.8. 2012

Kateřina Kolářová